

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

УКАЗАНИЯ

На основание чл.13, ал. 1, т. 4 от Закона за Комисията за финансов надзор, във връзка с чл.14, ал. 1 от Правилника за устройството и дейността на Комисията за финансов надзор, се дават следните указания относно тълкуването и прилагането на чл.340, ал.3 и 5 от Кодекса за социално осигуряване (КСО):

1. Относно началния момент, от който могат да бъдат подавани заявления за прехвърляне в случаите на вливане на пенсионноосигурително дружество

Съгласно чл.318, ал.3 от КСО, в случаите на вливане на пенсионноосигурително дружество в друго такова дружество, фондовете, учредени от преобразуващото се дружество, се вливат в съответните по вид фондове, управлявани от приемащото дружество. Преобразуващите се фондове се прекратяват от момента на вписването на вливането им в съдебния регистър на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване, съответно съдебния регистър на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, а приемащите фондове са техни универсални правоприемници. Лицата, осигурени в преобразуващите се фондове, стават участници във фондовете, управлявани от приемащото дружество. Затова чл.340, ал.1 от КСО задължава приемащото дружество да уведоми осигурените лица за прехвърлянето им и за правата им във връзка с това. Съгласно ал.3 на същия член, в едномесечен срок от уведомяването осигурените лица имат право да прехвърлят своите средства в друг фонд от същия вид, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

В тази връзка в практиката възниква следният казус – осигурени лица са подали заявления за прехвърляне след датата на вписване на вливането на пенсионния фонд в съответния съдебен регистър, но преди датата на уведомяването им от приемащото дружество по реда на чл.340, ал.1 от КСО. Поставя се въпросът, дали посочените заявления следва да бъдат уважени, или могат да бъдат отхвърлени на основание чл. 6, ал.1, т.1, съответно чл. 16, ал.1, т.1 от Наредба № 3 от 24 септември 2003 г. за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество (Наредба №3). Посочените разпоредби на наредбата предвиждат, че пенсионноосигурителното дружество отказва промяната на участие на лице, когато към момента на разглеждане на заявлението не са изпълнени изискванията на чл.340, ал.3 от КСО.

Действително буквалното езиково тълкуване на чл.340, ал.3 и 5 от КСО може да създаде впечатлението, че правото на прехвърляне може да бъде упражнено в краткия времеви период от момента на уведомяването до изтичането на един месец от него. Следва обаче да бъде дадено предимство на целта и смисъла на закона. Един от основните принципи, последователно прокаран в уредбата на допълнителното пенсионно осигуряване, е свободният избор на пенсионен фонд, в който лицето се осигурява (арг. чл. 122е, ал.2, т.4, чл.209, ал.1, т.1 от КСО и др.). Същевременно, в резултат на преобразуването, лицата, осигурени в преобразуващите се фондове, се прехвърлят във фондовете, управлявани от приемащото дружество, т.е. стават участници във фондове, различни от избраните от тях. По тази причина в чл.340, ал.3 от КСО законодателят е предвидил и особено право на прехвърляне в полза на

осигурените в преобразувания се фонд лица, при което не се прилагат ограниченията, предвидени за другите случаи на прехвърляне. Разглежданото право произтича именно от съпътстващото преобразуването прехвърляне в избран от лицето фонд, а не от уведомяването за това. Уведомяването от страна на приемащото дружество не е конститутивен елемент за възникването на правото на прехвърляне. Законодателят е въвел задължение за уведомяване, за да създаде допълнителни гаранции за упражняването на това право, а не за да бъде то ограничено. Поради това уведомлението по чл.340, ал.1 съдържа информация за прехвърлянето и възникналите във връзка с него права.

Съгласно чл.599, ал.1 и 2 от Гражданския процесуален кодекс, вписаното обстоятелство се смята известно на третите добросъвестни лица от деня на вписването, като всяко добросъвестно лице може да се позове на него. Видно от тази разпоредба, от момента на вписване на вливането на пенсионния фонд в съответния съдебен регистър осигурените лица могат да се позовават на това обстоятелство и да упражняват правата си, произтичащи от него.

С оглед на гореизложеното, смисълът, вложен в разпоредбата на чл.340, ал.3 от КСО, е да се определи краен срок за упражняване на правото на прехвърляне. Поради това не е допустимо да бъде отказвана промяна на участие по заявление, което е подадено след вписването на преобразуването на пенсионния фонд в съответния съдебен регистър, по съображения, че датата на подаване на заявлението или датата на нотариалната заверка на подписа предхождат датата на уведомлението по чл.340, ал.1 от КСО. Приемащото дружество следва да уважи всички заявления, когато подписите под тях са заверени и те са подадени след датата на вписване на преобразуването и преди изтичането на крайния срок по чл.340, ал.3 от КСО, при условие че не са налице основания за отказ, произтичащи от други обстоятелства.

2. Относно възможността в заявленията за прехвърляне, подадени на основание чл.340, ал.3 от КСО, да бъде посочено наименованието на преобразувания се, а не на приемащия фонд

Съгласно т.8 от указанията в образеца на заявлението, приложение №1 към чл.2, ал.1 от Наредба №3, съответно т.8 от указанията в образеца на заявлението, приложение № 2а към чл. 10, ал. 1, т. 2 от наредбата, в съответните полета на заявленията следва да бъде посочено точното наименование на пенсионния фонд, в който лицето се осигурява. Както бе посочено по-горе, в резултат на вливането, преобразуваният се пенсионен фонд се прекратява от датата на вписване на вливането в съответния съдебен регистър. Участниците в преобразувания се фонд се прехвърлят и занапред се осигуряват в приемащия фонд. В тази връзка прехвърлянето във фонда, в който лицето желае да премине, се осъществява не от прекратилия се фонд, а от неговия правоприменик. Поради това посочването на наименованието на прекратилия се фонд в заявлението за прехвърляне е неправилно. Съгласно чл.13 и чл.3, ал.3, изр.2 от Наредба № 3 „Заявление без нотариална заверка на подписа по ал. 2, с непълнени или *неправилно попълнени данни* се връща на осигуреното лице.”

Настоящите указания са приети с решение по протокол № 17 от 10.03.2010 г. на заседание на Комисията за финансов надзор.